

5.4 NORSK VÅRGYTENDE SILD

5.4.1 FISKET I 2018

Tabellen nedenfor viser kvoter og fangst av norsk vårgytende sild for kvoteåret 2018, fordelt på flåtegrupper. I 2018 hadde Norge en totalkvote på 304 500 tonn norsk vårgytende sild.

Tabell 1 viser fangsten for 2017 og 2018 som skal belaste kvoteåret 2018, samt fangst i 2019 som gjøres på grunnlag av kvote tildelt for kvoteåret 2018, og som skal belastes den norske totalkvoten i 2018 slik den er fastsatt i reguleringsforskriften. Fangst i 2018 på forskudd av kvoten for 2019 er ikke tatt med i denne tabellen, da dette skal belaste kvoteåret 2019. Fangst i 2018 som utnytter fartøyets restkvote fra 2017 er heller ikke tatt med.

Tabell 1: Kvoter i 2018, fangst i 2017 og 2018 som belaster kvoteåret 2018, samt ufisket kvote 2018.

Fartøy- gruppe	Forskrifts- kvote 2018 (t)	Utdelt kvote 2018 (t) ¹	Kvoteåret 2018 - Fangst (t) i 2017 og 2018				Ufisket kvote 2018 (kvotefle- ks inntil 10%) (t)	Justering gruppe- kvote 2019 (t) ²
			Fangst i 2017 på kvoten for 2018	Fangst i 2018 på kvoten for 2018	Overfiske utover 10% kvotefleks ²	Sum fangst		
Ringnot	137 190	136 359	2 195	131 466	954	134 615	1 733	11
Trål	24 391	24 292	398	23 290	329	24 017	588	-313
Kyst – lukket ³	138 264	137 498	2 064	133 527	998	136 589	1 837	-928
Kyst – åpen	3 040	3 040		635		635		
Agn	500	500		544		544		
Forskning og undervisning	1 115	1 115		496		496		
Totalt	304 500	302 804	4 657	289 958	2 281	296 896	4 158	-1 230

Kilde: Norges Sildesalgslag per 28. mai 2019

¹ Utdelt kvote gjennom fartøykvotens kvoteenhet. Denne kvoten er justert for fangst utover kvotefleksibiliteten foregående år, samt avrunding i forbindelse med fastsettelse av kvoteenhet osv.

² Justering gruppekvote 2019 = kvote for kvoteåret 2018 – (sum fangst + ufisket kvote 2018).

³ Inkl. rekrutteringskvote på 639 tonn

Åpen gruppe fisket 635 tonn i 2018.

Tabell 2 gir en oversikt over fangst og førstehåndsverdi av norsk vårgytende sild i 2018 fordelt på de ulike fartøygruppene, uavhengig av kvoteår.

Tabell 2: Fordeling, fangst og verdi i 2018

Fartøygruppe	Kvote (tonn)	Ant. brukte adganger.	Fangst (tonn)	Verdi (1000 kr)
Ringnot	137 190	79	149 703	723 132
Trål	24 391	17	26 329	120 388
Kyst – lukket ¹	138 264	226	154 321	624 220
Kyst – åpen ²	3 040	16	635	2 095
Agn	500	1	544	1 242
Forskning og undervisning	1 115	14	496	2 232
Annet (inkl. fritidsfiske)	-	-	-	-
Totalt	304 500		332 028	1 473 309

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttседdelregister per 8. mai 2019

¹ Inkl. rekrutteringskvote på 639 tonn

²Antall fartøy

Som i 2017 var hovedfiskeriet høsten 2018 konsentrert på to områder. Den store silden var langt ute til havs i Smutthavet mens mindre sild trakk inn i Reisafjorden og i Kvæningen. Fisket ute i havet pågikk på Vøringsplatået, Smutthavet og øst av Shetland. Silden ute i havet stod dypt og var vanskelig tilgjengelig for kystflåten og det ble registrert betydelige fangstbare forekomster av sild innenfor fjordlinjen i Kvæningen og Reisafjorden. Fartøy over 15 meter hadde ikke anledning til å gå inn i disse to fjordene. Melding om dårlige fangster utenfor fjordlinjene resulterte i at Norges Fiskarlag i brev av 31. oktober, 2. og 5. november 2018 ba om at fartøy med største lengde over 15 meter skulle få adgang til å fiske etter norsk vårgytende sild innenfor fjordlinjen i Kvæningen. På bakgrunn av Havforskningsinstituttets (HI) vurdering av faren for fangst av sild under minstemål og bifangst, samt data fra Sjøtjenesten vedrørende blant annet fare for redskapskollisjon mellom torsk- og sildefiske, besluttet Fiskeridirektoratet den 9. november 2018 å åpne for fiske etter sild med not for kystfartøy i et avgrenset område innenfor fjordlinjen i Kvæningen uavhengig av fartøylengde. I forbindelse med åpningen ble det foretatt et prøvefiske som viste mindre bifangst innenfor fjordlinjen enn utenfor. Desember 2019 ba næringen om ytterligere åpning av fjordlinjene, da for ringnotgruppen. Dette hadde bakgrunn i at et ringnotfartøy ikke fant sild utenfor linjene. Dette ble avslått.

I brev av 5. november 2018 ba Norges Fiskarlag også om fritak fra kravet til låssetting i fisket etter norsk vårgytende sild for samfiskende fartøy under 15 meter største lengde. Det ble vist til at låssettingskravet hindret denne fartøygruppen å drive et effektivt fiske med den konsekvens at de sto i fare for å ikke få fisket opp kvoten sin. Den 19. november 2018 gav Fiskeridirektoratet på nærmere vilkår et tidsbegrenset fritak fra låssettingskravet for samfiskende fartøy under 15 meter frem til 31. desember 2018. Fritaket ble begrenset til å omfatte fartøy med lasteromskapasitet på 100 m³ eller mindre. I brev av 25. november 2018 ba Norges Fiskarlag om at vilkåret knyttet til øvre lasteromskapasitet ble fjernet. Fiskarlaget viste til at lasteromskapasitetsbegrensningen ville hindre enkelte fartøy som har største lengde akkurat under 15 meter fra å drive et effektivt fiske og således slå uheldig ut for disse fartøyene. Denne anmodning ble imøtekommet av Fiskeridirektoratet som fjernet lasteromskapasitetsbegrensningen ved endring av fritaksordningen den 26. november 2018. Den 17. desember 2018 ble fritaksordningen forlenget til den 31. mars 2019.

Region Nord melder om at det også denne sesongen har vært utfordringer knyttet til hval, hvalen er svært pågående når fartøyene kaster nota. De registrerer at hvalene de siste årene er

blitt mer og mer dristige. Når det blir kastet etter sild, kommer hvalen for å spise av fangsten. Sjøtjenesten var involvert i flere operasjoner for å berge hval. I alt var det involvert 36 hval, spekkhoggere og knølhval, i sildefisket i nord. To hvaler døde som følge av at de viklet seg inn i nøter, mens en hval ble funnet død med iler rundt seg. Kystvakten var unnværlig i redningsoperasjonene. Også ute i havet var det noen utfordringer med spekkhuggere.

Det ble foretatt en stengning i sildefisket høsten 2018, se figur 1. Stengningen ble foretatt på bakgrunn av stor innblanding av sild under minstemål.

Figur 1: Oversiktskart for stengt område på Reisaffjorden i Troms per 10.12.2018

Kilde: Fiskeridirektoratets sjøtjeneste

5.4.2 BESTANDSSITUASJONEN I 2019

ICES fremla den 22. oktober 2018 sitt kvoteråd for norsk vårgytende sild for 2019. Kvoterådet er satt med bakgrunn i ny forvaltningsplan utarbeidet etter enighet mellom EU, Færøyene, Island, Norge og Russland.

Dersom denne forvaltningsplanen blir fulgt bør fangstene i 2019 ikke overstige **588 562** tonn sild. Dette innebærer en økning i TAC på ca. 35 % i forhold til 2018.

ICES har gitt følgende redegjørelse for det reviderte kvoterådet (Kilde: HI):

Historisk bestandsutvikling

Fiskedødeligheten har økt siden 2015 og er over F_{MSY} i 2017. Bestanden er nedadgående men er beregnet til å være over $MSYB_{trigger}$ i 2018. Fire sterke årsklasser har blitt produsert siden 1998 (1998, 1999, 2002, 2004). Årsklassene fra 2005 til 2015 er beregnet til å være gjennomsnittlige eller svake. Årsklassen 2016 er derimot beregnet til å være over gjennomsnittet.

Nøkkeltall

Kritisk gytebestandsnivå (B_{lim}): 2,5 millioner tonn

Føre-var-gytebestandsnivå (B_{pa}): 3,184 millioner tonn

Tiltaksgrense for maksimalt langtidsutbytte ($MSYB_{trigger}$): 3,184 millioner tonn

Kritisk fiskedødsrate (F_{lim}): 0,291

Føre-var-fiskedødsrate (F_{pa}): 0,227

Fiskedødsrate for maksimalt langtidsutbytte (F_{MSY}): 0,157

Avtalt fiskedødsratenivå i forvaltningsplan (F_{MGT}): 0,14

Ventet fiskedødsrate i 2018: 0,125

Ventet gytebestand i 2019: 3,859 millioner tonn

5.4.3 KVOTESITUASJONEN I 2019

Det har heller ikke for 2019 lyktes samtlige kyststater å bli enige om en avtale om forvaltningen av norsk vårgytende sild.

Forvaltningsplanen for norsk vårgytende sild av 1999 gjaldt kun frem til kvoteåret 2018, og kyststatene måtte bli omforent om en ny plan i 2018 med en høstingsregel som danner grunnlaget for ICES kvoteråd for 2019. I mai 2018 ba NEAFC ICES om å vurdere ulike høstingsregler til første forhandlingsrunde.

Kyststatene møtte til første forhandlingsrunde den 10.-11. oktober og ble enige om en høstingsregel som innebærer en videreføring av F-regelen med en F på 0,14, en $B_{trigger}$ på 3.184 og en stabilitetsklausul som forhindrer at TAC varierer mer enn 25 % opp og 20 % ned fra et kvoteår til det neste. Høstingsregelen ble sendt til ICES for en vurdering av om den er i henhold til føre-var prinsippet om at anvendelse av høstingsregelen innebærer et uttak med en ikke mer enn 5 % sannsynlighet for at bestanden faller under B_{lim} på kort, mellomlang og lang sikt. Under den første forhandlingsrunden ba Norge om at det ble lagt til et punkt på agendaen om å diskutere nedsettelsen av en arbeidsgruppe som skal enes om en metode for arbeidet med en sonetilhørighetsrapport. Norges anmodning har sin bakgrunn i at kyststatene ikke har klart å komme til enighet om fordelingen av TAC de siste årene. Det ble besluttet å utsette dette punktet til neste forhandlingsrunde som ble arrangert den 5.-6. november.

Den 22. oktober kom rådet fra ICES, basert på innsendt forvaltningsplan, som ICES fant å være i henhold til føre-var prinsippet.

Kyststatene møtte til andre forhandlingsrunde den 5.-6. november 2018. Kyststatene vedtok den nye forvaltningsplanen og ble enige om å følge rådet fra ICES gitt i henhold til denne, men ble heller ikke i år enige om en fordeling av kvoten. Norges initiativ til opprettelse av en arbeidsgruppe for å se på sonetilhørighet ble ikke fulgt opp grunnet manglende støtte fra de andre kyststatene.

5.4.4 REGULERINGEN OG UTVIKLINGEN I FISKET I 2019

5.4.4.1 Fordeling

Norge har for 2019 fastsatt en totalkvote 429 650 tonn, dvs. 73 % av TAC på 588 562 tonn. TAC er i samsvar med anbefalingen fra ICES.

Det er avsatt 891 tonn til forskning og undervisning, 244 tonn til rekruttering og 500 tonn til agn i 2019. Disse kvantaene er trukket fra den norske totalkvoten før fordeling til de ulike fartøygruppene. Norsk kvote i 2019, justert for disse elementene, er da 428 015 tonn. Dette kvantumet ble fordelt mellom fartøygruppene i henhold til Norges Fiskarlag sine landsmøtevedtak 5/15 og 6/07, samt landsstyrevedtakene 129/09 og 71/10 vedrørende den etablerte avtalen om kvotebytte norsk vårgytende sild/makrell mellom trål og ringnot. Endelig fordeling, etter justeringer som beskrevet over, er vist i tabell 3.

Tabell 3: Fordeling av norsk totalkvote etter internt bytte av kvantum.

Fartøygruppe	Gruppekvote (tonn)	Andel (%)
Ringnotfartøy	205 062	47,91
Trålere	38 821	9,07
Kystfartøy	184 132	43,02
Sum	428 015	100,0
Forskning og undervisning	891	
Rekruttering	244	
Agn	500	
Totalt	429 650	

5.4.4.2 Kvoteleksibilitet mellom år

Kvoteleksibilitetsordningene i 2018 er videreført i 2019.

Fiskeridirektoratet mottok en henvendelse fra Fiskebåt høsten 2018 hvor de anmodet om at det enkelte fartøy må ta ansvar for fiske utover 110 %, samt fiske utover delkvoter i andre lands soner. Fiskebåt ønsker at fartøy som overfisker sin kvote får det overfiskede kvantumet belastet fartøyets individuelle kvote (neste år), og at dette kvantumet ikke belastes tilhørende gruppekvote slik gjeldende praksis er. Henvendelsen gjelder fiskeriene nvg-sild, makrell, kolmule og nordsjø-sild. Fiskeridirektoratet har spørsmålet til behandling og vil presisere at det ikke er aktuelt å gjøre noen endringer for inneværende år.

5.4.4.3 Ringnot-, trål- og kystgruppens fiske hittil i 2019

Siden kvoteenhetene for neste kvoteår blir fastsatt før resultatet fra forrige år er klart, vil kvoteenheten for neste år bli korrigert for elementer fra de to siste kvoteårene, samt overfiske på fartøynivå utover 10 % i samme periode. Kvoteenhetene for 2019 ble fastsatt allerede i desember 2018 for alle gruppene.

En gjennomgang av ringnotgruppens fiske de to siste årene viste at det var behov for å korrigere gruppeknoten med 891 tonn i 2019. Årsaken til dette var blant annet element fra 2017 der noen fartøy hadde mer enn 10 % restkvote ved overgangen til 2018, samt at noen fisket utover 10 % kvoteleks. Dette kvantumet ble lagt til gruppeknoten i 2019 og kvoteenheten ble satt til 4,94.

En tilsvarende gjennomgang for trålgruppen viste at flere trålere hadde vært i tilsvarende situasjon som ringnotgruppen. Dette, i tillegg til andre element, gjorde at det var behov for å justere gruppeknoten med 552 tonn i 2019. Avrundet kvoteenhet ble satt til 3,42.

Tilsvarende som for de to andre reguleringsgruppene ble kystgruppens kvote korrigert for elementer fra de to siste kvoteårene. Dette resulterte i at gruppeknoten økte med 4 627 tonn. Dette skyldtes i hovedsak at åpen gruppe ikke hadde full utnyttelse av kvoten sin 2017 og 2018, samt kvotetillegg på 244 tonn som følge av rekrutteringskvote for 2019.

Alle fartøy i lukket gruppe ble regulert med fartøykvote uten overregulering. Når det gjelder overregulering for fartøy med hjemmelslengde og største lengde under 15 meter fikk disse et

maksimalkvotetillegg med en overregulering på ca. 25 %, noe som er lavere enn vårt forslag på 30 % under reguleringsmøtet høsten 2018. Basert på erfaringen av fisket siste halvdel av november og i desember fant Fiskeridirektoratet behov for å foreta denne justeringen.

Det er for 2019 fastsatt en gruppekvote på 2 000 tonn sild for fartøy som fisker i åpen gruppe med landnot eller garn. Fra og med 2017 har gruppen vært regulert med en egen kvotestige og kvoteenhet der fartøyene får kvote etter fartøyets største lengde. Kvoteenheten i 2019 ble satt til 14,46. Ifølge Norges Sildesalgslag per 28. mai 2019 er det fisket 71 tonn sild i åpen gruppe hittil i 2019.

Tabell 4 viser norsk kvote, fangst og restkvote relatert til kvoteåret 2019, fordelt på fartøygrupper.

Tabell 4: Norsk kvote, fangst og restkvote fordelt på grupper for kvoteåret 2019

Fartøygr.	Forskrifts- kvote 2019 (t)	Kvoteåret 2019 - kvote (t) ¹	Kvoteåret 2019 - Fangst (t) i 2018 og 2019				Restkv. 2019 (t)	Restkv. 2019 (%)
			Fangst i 2018 på kvoten for 2019	Fangst i 2019 på kvoten for 2019	Overfiske utover 10 % kvotefleks	Sum fangst		
Ringnot	205 062	205 891	6 306	46 300	55	52 661	153 230	74,4
Trål	38 821	39 373	889	26 108	217	27 214	12 159	30,9
Kyst – lukket ²	182 376	186 759	6 713	86 641	87	93 441	93 318	50,0
Kyst – åpen	2 000	2000		71		71	1 929	96,5
Agn	500	500		0		-	500	100,0
Forskning og undervisning	891	891		155		155	736	82,6
Totalt	429 650	435 414	13 908	159 275	359	173 542	261 872	60,1

Kilde: Norges Sildesalgslag per 28. mai 2019

¹ Utdelt kvote gjennom fartøykvotens kvoteenhet. Denne kvoten er justert for overfiske utover kvotefleksibilitet foregående år, samt avrunding i forbindelse med fastsettelse av kvoteenhet osv.

² Inkl. rekrutteringskvote på 244 tonn

Per 28. mai 2019 er det fisket totalt 173 542 tonn norsk vårgytende sild av den norske kvoten for 2019. Det ble fisket totalt 13 908 tonn på forskudd i 2018 på 2019-kvoten. Samtidig var det fartøy som ikke utnyttet kvotene sine for 2018, men overførte deler av den til 2019 (se tabell 1).

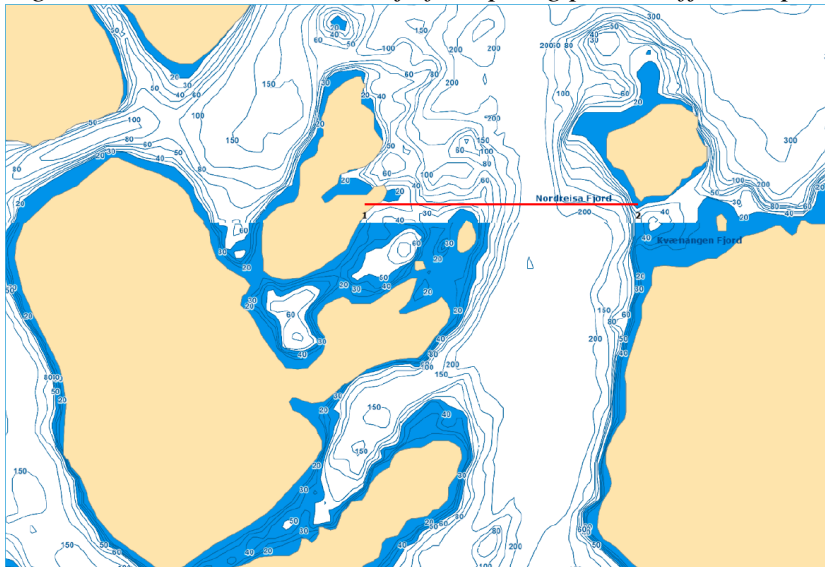
Den store silda stod lenge ute i Norskehavet før den rundt 20. januar kom inn vest av Værøy. Den minste silda som i vinter stod i Kvænangen og Reisafjorden ble observert på vei sørover rundt 10. januar. Den første fangsten ble innmeldt fra Møre 16. februar, litt senere enn tidligere år. Til sammenligning nådde den Møre hhv. 10. og 9. februar i 2018 og 2017. Snittstørrelsen varierte mellom 350-385 gram, noe som er større enn i 2018 der fangstene varierte mellom 270-350 gram i dette området.

Region Nord foretok 18. januar en stenging av et område på Kvænangen og Reisafjorden, dette på bakgrunn av innblanding av andre arter. Det ble da forbudt å fiske etter norsk vårgytende sild på Kvænangen og Reisafjorden i Troms sør for en rett linje mellom følgende posisjoner:

1. Nord 70 grader 11,5 minutter. Øst 020 grader 49,0 minutter.
2. Nord 70 grader 12,0 minutter. Øst 021 grader 11,5 minutter.»

23. januar var det grunnlag for å endre området på Reisafjorden i Troms for fiske etter sild, se figur 2.

Figur 2: Oversiktskart over linje for åpning på Reisafjorden per 23. januar 2019

Kilde: Fiskeridirektoratets sjøtjeneste

Det ble da tillatt å fiske etter sild innenfor for en rett linje mellom følgende posisjoner:

1. Nord 70 grader 01,5 minutter. Øst 021 grader 00,0 minutter.
2. Nord 70 grader 01,5 minutter. Øst 021 grader 13,5 minutter.»

Det har ikke vært gjort stengninger eller åpninger etter den tid.

Fiskeridirektoratet har signalisert at det skal iverksettes en prosess for å revurdere samfiskeordningen, herunder krav til låssetting. Det vil samtidig være behov for å vurdere strengere krav til å etablere et korrekt grunnlag for ressursregistrering mv for fartøy som fører fangst for fiskende fartøy.

Norges Fiskarlag har i brev av 10. mai 2019 anmodet Fiskeridirektoratet om å innkalle næringen til en bred gjennomgang og drøfting av rammene for gjennomføringen av sildefisket for den minste flåten. Fiskeridirektoratet vil gjøre det i nær fremtid.